

EL ROMÀNIC A L'ANTIC REGNE DE NAVARRA

DEL CAMÍ DE SANTIAGO A LES VALLS DE YERRI I VALDORBA

DEL 9 AL 12 D'OCTUBRE DE 2026

Els territoris de l'antic Regne de Navarra són claus per entendre el desenvolupament de l'estil romànic a la península gràcies al pas per aquestes terres del camí de peregrinació fins a Santiago. Aquesta via va vertebrar la difusió de models i formes del romànic. Tanmateix, des de la ruta principal van sorgir diverses vies secundàries i calçades romanes alternatives que van afavorir que la petjada romànica s'estengués cap a valls menys transitades pels grans pelegrins, com les terres del sud d'Estella, el Valle de Yerri i el cor de la Navarra mitjana, la Valdorba.

Si el Valle de Yerri destaca per la seva bellesa paisatgística i per conservar notables exemples de transició del romànic rural al gòtic, fortament vinculats a la monumental ciutat d'Estella, la Valdorba, concentra la major quantitat de petites joies del romànic rural. El seu gran patrimoni s'explica per la presència d'antigues vies secundàries del camí de Santiago aragonès que van permetre que en les petites viles de la vall s'aixequessin nombrosos temples entre els anys 1100 i 1160.

Us convidem doncs a acompanyar-nos en aquesta nova descoberta de l'art romànic!

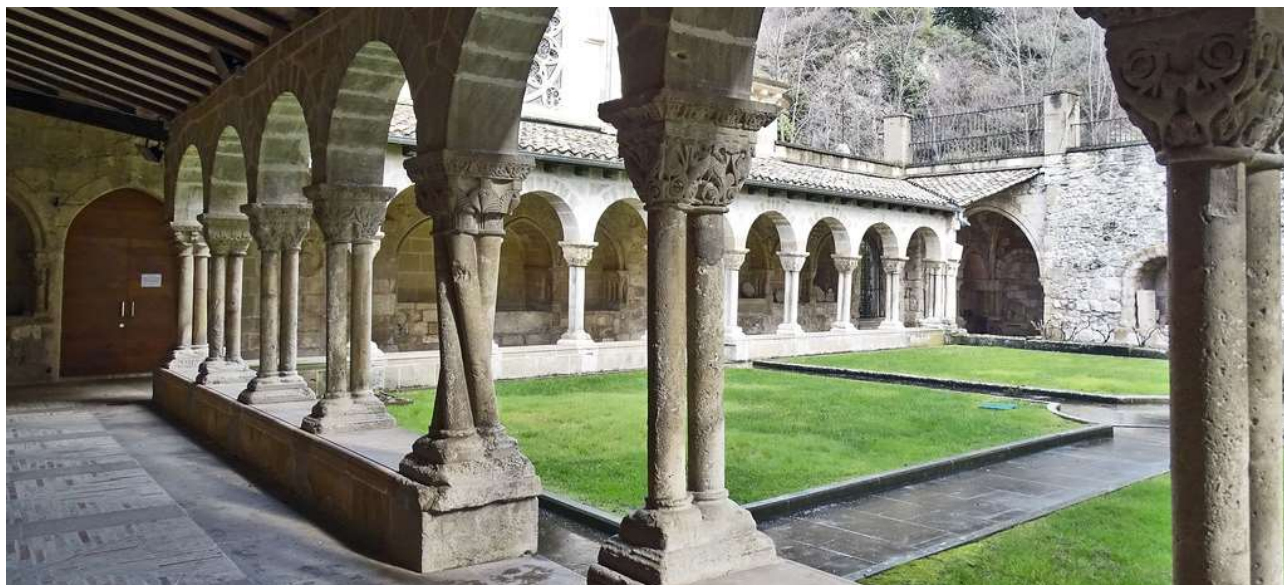
Especialista acompanyant:

Mercè Riera, historiadora de l'art i divulgadora cultural

DIVENDRES, 9 D'OCTUBRE. TUDELA I ESTELLA

Sortida de Barcelona en autocar a les 7.00 h. Per introduir-nos al patrimoni navarrès farem una primera aturada a **Tudela**, la segona ciutat de Navarra en nombre d'habitants. La seva importància històrica i pel seu caràcter de ciutat on van conviure diverses cultures al llarg de l'Edat Mitjana, es converteix en un lloc amb una riquesa monumental envejable, tant en construccions civils com religioses. La **catedral de Santa María la Mayor** és, sens dubte, el principal monument de la ciutat i un dels més notables de la Navarra monumental. La seva construcció, sobre l'antiga mesquita, data de finals del segle XII, seguint les formes de l'estil romànic i amb una clara influència del Cister, tot i que poc a poc amb el pas del temps, s'anirà imposant l'estil gòtic. Entre els elements d'època medieval destaca el claustre romànic i les tres portalades, sobretot la Porta del Judici als peus de la nau.

Després de gaudir d'un dinar en grup, seguirem el nostre itinerari fins a **Estella**, coneguda com la "Toledo del Norte". Una població fundada pel rei Sancho Ramírez de Navarra l'any 1090 en un creuament estratègic del camí de Santiago en un meandre del riu Ega per a protegir i atendre els pelegrins. Ens endinsarem en la seva història i recorrerem el seu centre històric monumental on destaquen el Palacio de los Reyes de Navarra, l'església i el claustre de San Pedro de la Rúa que domina la ciutat, també la *judería* així com el barri fluvial de San Miguel, on destaca el conjunt escultòric de la portalada romànica del temple de San Miguel.

Acabades les visites ens traslladarem fins a Pamplona. Sopar lliure.

Allotjament a l'**hotel Pompaelo Urban Spa 4***, o similar.

DISSABTE, 10 D'OCTUBRE. DEL ROMÀNIC DEL CAMÍ DE SANTIAGO A L'HISTÒRIC VALLE DE YERRI

Mantenint posada la nostra atenció en les principals fites del camí de Santiago a Navarra, ens dirigirem cap a una de les esglésies més especials del romànic peninsular, **Santa María de Eunate**. La manca de documentació no ens permet conèixer els seus orígens, ja fos com a parròquia, un hospital de pelegrins de l'Orde Santjoanista o un cementiri de pelegrins. L'església es caracteritza per una curiosa estructura octogonal, amb un petit absis amb una clara influència de l'art cistercenc. El seu interior, desprèn una impressionant espiritualitat gràcies a la volta octogonal que cobreix l'espai. A l'exterior, un conjunt d'arcs i columnes formen una mena de claustre porxat amb decoracions vegetals i animals en els capitells.

Seguint el camí de pelegrinatge arribarem fins a **Puente de la Reina**. Tal com el seu nom indica, els seus orígens estan lligats al pont romànic del segle XI que va facilitar el pas dels pelegrins però també

la dinamització comercial del camí francès i el camí a Jaca. La Calle Mayor és l'artèria cultural, econòmica i patrimonial de Puente de la Reina i on es troben els edificis més nobles de la ciutat.

Entre els edificis religiosos destaca la Iglesia del Crucifijo, amb una nau romànica i una gòtica en la que hi destaca una talla gòtica de grans dimensions de Crist a la creu així com la decoració escultòrica de la portalada meridional. També cal destacar la Iglesia de Santiago i la seva portalada tardoromànica amb un arc polilobulat d'influència musulmana.

Finalment ens traslladarem a la població de **Cirauqui** per visitar la **Iglesia de San Román** on de nou, ens trobarem amb una portalada polilobulada, que juntament amb la de San Pedro de Rúa de Estella i la de la Iglesia de Santiago de Puente de la Reina constitueixen les tres úniques portalades polilobulades del camí de Santiago.

Després de dinar ens endinsarem a l'històric Valle de Yerri que s'estén des de les muntanyes de la Sierra de Urbasa fins a la fèrtil riba del riu Ega, un territori de gran bellesa paisatgística que es combina amb petites poblacions pintoresques.

Enmig d'aquest paisatge hi trobarem la **Iglesia de Santa María de Eguiarte** que ha conservat d'època romànica la seva portalada amb tres arquivoltes de mig punt i varies columnes, amb una interessantíssima decoració figurada amb escenes de l'Anunciació i l'Epifania però també amb harpies, dragons i un centaure.

Una de les joies del romànic rural de la zona és l'**Ermita de Santa Catalina de Azcona**. Si bé el seu interior és molt auster i senzill, l'exterior es caracteritza per la bellesa escultòrica dels capitells, permòdols i columnes en els que s'hi despleguen des de passatges bíblics a figures animals i mitològiques.

Retorn a l'hotel. Allotjament i sopar lliure.

DIUMENGE, 11 D'OCTUBRE. EL ROMÀNIC DE LA SIERRA DE CODÉS I EL MONASTERIO DE SANTA MARIA LA REAL DE IRANZU

Emprendrem el trajecte en direcció a la Sierra de Codés situada a l'extrem occidental de Navarra. El romànic d'aquesta zona el forma un conjunt de petites però impressionants esglésies rurals. Entre elles trobem l'**Ermita de San Bartolomé de Aguilar de Codés**, un edifici solitari que tot i que permanentment tancat, ens ofereix la possibilitat de veure l'element més destacable, el timpà de la portada sud amb dos àngels que porten un crismó trinitari centrat per la figura de l'*Agnus Dei* amb una factura relacionable amb els treballs de San Pedro de Huesca i el Maestro Agüero a Las Cinco Villas.

El millor exemple però de la influència de les fórmules constructives i decoratives de l'Aragó el trobarem a la **Iglesia de San Jorge de Azuelo**, l'únic element conservat de l'antic monestir benedictí avui església parroquial. A l'exterior de l'absis trobarem una motllura amb el característic *ajedrezado jaqués* (escaquer) mentre que la portalada configurada a partir de sis arquivoltes, brancals i columnes completament decorades amb motius geomètrics i vegetals.

Encara a les estribacions de la Sierra de Codés però ja en el camí de Santiago trobarem la **Iglesia del Santo Sepulcro de Torres del Río**, una nova mostra d'església de planta poligonal com Santa María de Eunate. A la seva acusada verticalitat i la bellesa de la pedra ben tallada s'hi afegeix una coberta sorprenent, amb una volta estrellada d'influència califal amb vuit arcs que s'entrecreuen, rematada per un llanternó a l'exterior. Sens dubte, un dels millors testimonis del romànic a Navarra.

Després de dinar visitarem el **Monasterio Santa María la Real de Irnzu**. Enclavat en la pau profunda del Valle de Yerri i a pocs quilòmetres d'Estella, és un dels testimonis més purs de l'arquitectura cistercenca a Navarra. Construït entre els segles XII i XIV entre les muntanyes de la Sierra de Andía, el monestir sembla brollar de la mateixa roca. Des de la majestuosa església abacial fins a la curiosa cuina medieval amb la seva xemeneia gegantina passant per l'elegància del claustre gòtic, cada racó d'Irnzu ens remet a la vida dels monjos blancs que van habitar-lo fins a la desamortització de 1835. Retorn a Pamplona. Allotjament i sopar lliure.

DILLUNS, 12 D'OCTUBRE. EL ROMÀNIC DE LA VALDORBA I UNX

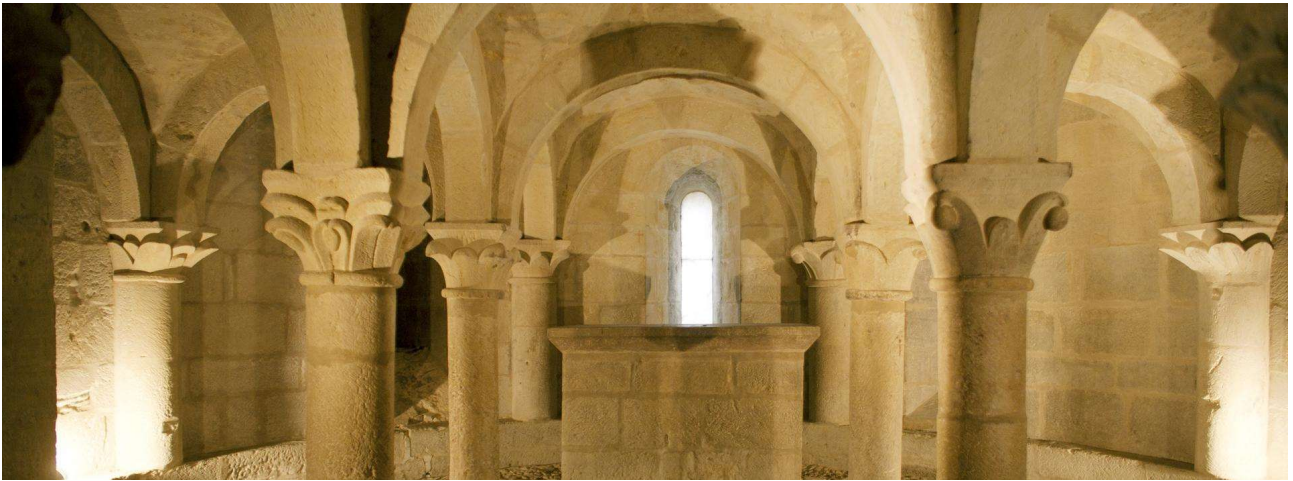
Enfilant el camí de tornada, ens aturarem al Valle de Orba, que va constituir una unitat administrativa fins ben entrat el segle XIX però que avui està format per una vintena de pobles i cases agrupats en els termes municipals de Barásoain, Garínoain, Leoz, Olóriz, Orísoain, Pueyo i Unzué. El seu nom prové de les muntanyes de Orba, situades al límit oriental. La Valdorba guarda un dels tresors romànics peninsulars més destacables pel seu estat de conservació.

A **San Pedro de Echano de Olóriz** i a l'**església del Santo Cristo de Catalain de Garínoain** hi trobarem uns exemples únics pel que fa a les portalades ja que no hi trobarem representats temes religiosos cristians sinó una temàtica totalment profana. L'**església de San Martín d'Orísoain** ens sorprendrà amb la seva cripta, redescoberta als anys 70 del segle passat i construïda per compensar el desnivell del terreny on fou construïda, sense oblidar la gràcia escultòrica dels seus capitells i permòdols.

Finalment, al sud dels Montes de Orba trobarem la població d'**Unx**, un poble medieval dominat per l'**església romànica de San Martín de Tours** de proporcions gairebé catedralícies amb tres naus separades per columnes i capitells historiatos. Els elements més destacats són la portalada així com la cripta del segle XII.

Després de dinar emprendrem el camí cap a Barcelona.

***Nota important!** Les esglésies esmentades en el programa poden ser substituïdes i/o canviades per d'altres exemples del romànic de Navarra amb les mateixes característiques i la mateixa qualitat artística per tal d'adequar-nos a horaris, quilometratge i temporització del programa.

Preu per persona en habitació doble: 1390 €

Suplement habitació individual: 275 €

Grup mínim necessari: 20 persones / màxim 30 persones

El preu inclou:

- Confortable autocar amb aire condicionat
- 3 nits a l'hotel **l'hotel Pompaelo Urban Spa 4*** a Pamplona, o similar.
- Esmorzars a l'hotel
- Mitja pensió, dinars amb begudes incloses.
- Assessorament cultural, conferències i explicacions durant el viatge a càrrec de la historiadora de l'art Mercè Riera
- Dossier d'art
- Guies locals a les visites que ho requereixin
- Entrades als monuments i museus
- Transmissors amb auriculars
- Propines a guies i conductors
- Assegurança de viatge i cancel·lació

El preu no inclou:

- Extres en els hotels, tal com minibar, bugaderia, telèfon...
- Sopars
- Tot allò no especificat al programa

Pagaments:

Al compte: **ES63 0182 4619 61 0200392538 – Núria Garcia Guilera**

Consultar disponibilitat: **culturals@doperatraveller.net**

- **Dipòsit de 555 € per persona en hab. doble / 665 € en hab. individual. Abans del 10 de juliol de 2026**
- **Resta de 835 € per persona en hab. doble / 1000 € en hab. individual. Abans del 9 de setembre de 2026**

Important:

- Indicar nom complet persones inscrites
- DNI (enviar escanejat o foto per mail)
- Mòbil de contacte

A TENIR EN COMPTE:

Per participar en les nostres rutes i viatges culturals cal tenir una bona mobilitat i condició física, ja que inclouen trajectes a peu i passejades. Per aquesta raó, els nostres viatges no són apropiats per a persones amb dificultats per caminar, mobilitat reduïda o que requereixin assistència personal si no compten amb un acompanyant.

DESPESES DE CANCEL·LACIÓ

Qualsevol anul·lació d'un participant afecta les reserves i pagaments realitzats per al conjunt del grup.

Per això, a més de regir-se per les condicions generals de la normativa vigent, les cancel·lacions tenen les següents despeses d'anul·lació:

- A partir del pagament de la reserva del viatge, el 100% del preu del bitllet de transport. En cap cas es possible retornar l'import dels bitllets emesos i de l'assegurança de viatge.
- Més els següents percentatges sobre l'import total:

1. Despeses d'anul·lació en cas de cancel·lació per part del client.

-Entre 90 i 45 dies abans de la sortida del viatge: el càrrec serà del 20% sobre la bestreta pagada en concepte de reserva.

- Entre 44 i 30 dies: el càrrec serà del 50% sobre el preu total del viatge.

- Entre 29 i 15 dies: el càrrec serà del 75% sobre el preu total del viatge.

- Entre 14 dies i la sortida: el càrrec serà del 100% del preu total del viatge.

- No presentació: No presentar-se a l'hora de sortida comporta la pèrdua del 100% de l'import, qualsevol que sigui la causa.

Coneguda la desestimació, l'agència retornarà al consumidor les quantitats que hagués d'abonar, deduïdes les despeses de gestió i, si s'escau, les despeses d'anul·lació justificades i les penalitzacions. Una vegada efectuada una reserva d'un viatge, qualsevol modificació, canvi o cancel·lació té unes despeses de gestió que dependran de cada viatge.

NOTA IMPORTANT:

Les companyies asseguradores, degut a les afectacions patides durant la pandèmia i el fort creixement de la contractació de pòlisses amb la recuperació del turisme, estan allargant els terminis de les devolucions als 6 mesos després d'iniciar un expedient de cancel·lació de viatge per causes justificades.

L'agència D.OperaTraveller gestiona a modo d'intermediària els expedients de cancel·lació, però no es fa responsable de les demores que afectin els reemborsaments als clients i que són directament responsabilitat de la companyia asseguradora.

En cas de voler tramitar l'expedient el client directament, se li facilitaran totes les dades per fer-ho.

ASSEGURANÇA DE VIATGE

-Tots els assistents tenen inclosa en el preu l'assegurança AON VIP 2022 d'AXA amb cancel·lació de viatge per una causa mèdica (no preexistents) o emergència familiar justificada.

Es demanarà entrega de documents, oficials o mèdics, sense els quals no es podrà iniciar cap reclamació.

- Ens poden sol·licitar la pòlissa per conèixer les cobertures amb detall.

ORGANITZACIÓ CULTURAL

Te de Tertúlia

tedetertulia@gmail.com

www.tedetertulia.com

Conxita Vera

mòb. 600470077

ORGANITZACIÓ TÈCNICA

D.Opera.Traveller

www.doperatraveller.net

culturals@doperatraveller.net

Rambla de Catalunya, 125, 3r.-2a.

08008-Barcelona

Núria García – mòb. 617385799